

Rapport om hva tidligere studenter ved
yrkesfaglærerutdanningen i restaurant- og matfag
arbeider med etter studiene, 2016

Halvor Spetalen

Yrkesfaglærerutdanning i restaurant- og matfag

Høgskolen i Oslo og Akershus

Januar 2017

Innledning

I begynnelsen av desember 2016 ble undersøkelsen fra tidligere år repetert for å oppdatere oversikten over hva studentene fra yrkesfaglærerutdanningen (YFL) i restaurant- og matfag (RM)arbeider med etter at utdanningen er gjennomført.

Formålet med undersøkelsen

Resultatene fra undersøkelsen skal tjene flere formål;

- Gi oss informasjon som kan benyttes i informasjonsmateriell om YFL RM-utdanningen
- Gi oss kunnskap som gjør at vi kan besvare spørsmål fra studenter og potensielle studenter om jobbmuligheter etter endt studium.
- Gi oss mulighet til å etablere en form for studentnettverk der alle studentene som ønsker det får tilsendt en oversikt over hva de andre studentene jobber med og hvor de jobber.
- Gi kunnskap om hvor relevant studentene opplever innhold og læringsaktiviteter i yrkesfaglærerutdanningen i forhold til jobben de har etter at utdanningen er fullført.
- Få innspill til temaer og innhold i utdanningen etter at studentene har kommet i jobb

Gjennomføring av undersøkelsen

I desember 2016 ble det sendt spørreskjema via Questback til hver enkelt student i YFLRM13-kullet som avsluttet YFL-utdanningen våren 2016.

Svarprosent

Til sammen svarte 20 stykker av 20 uteksaminerte yrkesfaglærerstudenter våren 2016 på spørreskjemaet. Svarprosenten er derved på 100 %.

Fjorårets resultater

Av fjorårets 15 avgangsstudenter rapporterte 2 stykker at de ikke hadde lønnet stilling ved utgangen av november. En av disse var frivillig (fødselspermisjon) uten arbeid, mens den andre var jobbsøker.

Av de resterende 13 avangsstudentene arbeidet 8 stykker (62 %) i full stilling mens 5 stykker (38 %) arbeider i deltidsstilling. Alle studentene som arbeidet i deltidsstilling gjorde dette ufrivillig og ønsket å arbeide i full stilling.

9 (69 %) av studentene fortsatte i jobber de fikk, eller allerede hadde, i studietiden, mens 4 stykker (31 %) fikk ny jobb etter avslutningen av yrkesfaglærerutdanningen i juni 2015. 3 av disse 4 fikk ny jobb i august, mens den siste fikk jobb i oktober.

Totalt arbeider 6 (46 %) av studentene som yrkesfaglærere, 3 stykker (23 %) innenfor spesialpedagogikk, 1 (8 %) arbeider i ungdomsskole og 3 stykker (23 %) innenfor restaurant- og matfag eller annet arbeid.

Årets resultater

Av årets 20 studenter arbeider 9 stykker (45 %) i full stilling, 10 stykker (50 %) i deltidsstilling og 1 (5 %) arbeider ikke da undersøkelsen ble gjennomført i begynnelsen av desember. Personen uten arbeid er aktiv jobbsøker.

Av de 10 studentene som arbeider deltid gjør 3 stykker (30 %) dette frivillig, mens 7 stykker (70 %) gjør det ufrivillig. Disse ønsker fulltidsarbeid.

Av studentene som har hel- eller deltidsstilling fikk 11 stykker (58 %) ny jobb etter studiets avslutning i juni, mens 8 stykker (42 %) fortsatte i samme jobb de hadde, eller fikk, i studietiden. Blant de studentene som begynte i ny jobb fikk 10 stykker (91 %) dette innen september 2016, mens den siste (9 %) fikk ny jobb innen november 2016.

Utviklingstrekk

Trenden med at yrkesfaglærerstudenter begynner å undervise i Mat- og helse i ungdomsskolen holder seg omtrent på fjorårets nivå. Da var det 8 % av studenter som begynte å arbeide i ungdomsskolen, nå er det 10 %. Andelen studenter som begynner å arbeide som ungdomsskolelærere har holdt seg stabil på +/- 10 % de siste årene etter at det var over 20 % i perioden 2011-2012.

Antall avangsstudenter som arbeider som yrkesfaglærere etter utdanningen holder seg også stabilt. Fra 69 % i fjor til 68 % i år. Det kan se ut som om det er blitt lettere å få jobb som yrkesfaglærer. Det kan være et utslag av tilfeldigheter, men likevel positivt.

I fjor begynte en relativt stor andel av studentene (23 %) å arbeide i stillinger som innebærer spesialpedagogiske arbeidsoppgaver. I år er denne andelen sunket til 5 %, men også dette kan være et utslag av tilfeldigheter.

At drøyt 15 % av studentene arbeider i kombinerte undervisningsstillinger er nytt av året. Dette er jobber der studentene for eksempel både underviser i Mat- og helse, engelsk og i tillegg har spesialpedagogiske arbeidsoppgaver. Dette gjelder bare stillinger i barne- og ungdomsskolen og ikke i videregående skole.

Dette er det tredje året vi registrerer at noen av våre studenter fremdeles er jobbsøkere i november. At 1 person av 20 er ufrivillig uten jobb er kanskje ikke unaturlig, men likevel en ny tendens de siste årene. Det kan være flere grunner til dette, men sammen med den høye prosentandelen (50 %) deltidsarbeidere, kan dette indikere at det å starte i full stilling etter yrkesfaglærerutdanningen, er blitt vanskeligere.

Vi opererer imidlertid med et såpass lavt antall studenter at dette like gjerne bety at det er tilfeldigheter som avgjør om studenter får full stilling eller må nøye seg med en ufrivillig deltidsstilling i det første året etter yrkesfaglærerutdanningen. Ikke minst kan studentenes geografiske bosted, som varierer fra år til år, være en årsak.

Det at mange avgangsstudenter må nøye seg med en deltidsstilling de første arbeidsårene, virker heller ikke å vedvare så alt for lenge. I en mer omfattende rapport fra 2015 der hele gruppen med alumnistudenter deltok i en spørreundersøkelse (Spetalen, 2015), viser resultatene at det er en sterk korrelasjon mellom antall arbeidsår og stillingsform. Deltidsstillinger er dermed noe som preger de første arbeidsårene, mer enn som varig ordning.

Yrkesfaglærerutdanningens relevans

I tillegg til at studentene svarer på jobberelaterte spørsmål, inneholder undersøkelsen også spørsmål om hvordan de nylig uteksaminerte studentene opplever yrkesfaglærerutdanningens relevans i forhold til nåværende arbeid i en fempunkt Likert-skala. "5" betyr at studentene opplever innhold og læringsaktiviteter som "svært relevant" i forhold til arbeidet de gjør i dag, mens "1" betyr at innhold og læringsaktiviteter i utdanningen oppleves som "svært lite relevant".

Gjennomsnittsskåren på dette spørsmålet ble i år 4,2 med standardavvik på 0,6 for alle avgangsstudentene som besvarte spørreskjemaet og som er i lønnet arbeid.

En gjennomsnittlig skåre på 4,2 av 5 mulige tolkes som en indikasjon på at studentene opplever innholdet og læringsaktivitetene i yrkesfaglærerutdanningen i restaurant- og matfag som relevant for stillinger der opplæringsarbeid inngår.

Studentene som besvarte undersøkelsen blir også oppfordret til å komme med forslag til innhold og læringsaktiviteter yrkesfaglærerutdanningen i restaurant- og matfag. De aller fleste som besvarte dette åpne spørsmålet ønsker seg mer spesialpedagogisk innhold. Det antas at møtet med skolehverdagen og elever med spesielle behov trigger dette ønsket. Dette er nyttige innspill til innhold, men aktualiserer også en debatt om hva som er naturlig innhold i en *grunnutdanning* som yrkesfaglærerutdanningen. Ønsket om en sterkere vektlegging av spesialpedagogisk innhold i yrkesfaglærerutdanningen synliggjør dermed behovet for å informere og promotere *videreutdanning* i spesialpedagogikk etter yrkesfaglærerutdanningen.

Alumni

Av totalt 235 uteksaminerte studenter i årene fra 2003 til 2016 har 207 studenter ønsket å delta i et alumninettverk og får regelmessig tilsendt oppdaterte oversikter fra høgskolen slik at de vet hvor andre studenter arbeider og hva de arbeider med. I tillegg opplever vi det som verdifullt å ha kontakt med tidligere studenter. Hvert år sendes informasjon om nyheter og eventuelle endringer i yrkesfaglærerutdanningen.

Alumnistudentene er også flere ganger blitt benyttet som en form for referansegruppe ved at de besvarer spørreundersøkelser om ulike forhold ved deres arbeidet som lærer eller som leder av annen opplæring.

Oppsummering

Gjennom årets spørreundersøkelse har vi oversikt over hva siste års studenter arbeider med, hvor de arbeider, om de arbeider hel- eller deltid og hvor relevant de opplever innhold og læringsaktiviteter i yrkesfaglærerutdanningen i forhold til nåværende jobb.

I forhold til resultater fra tidligere år, er det ikke store endringer. Det kan synes som om trenden med at studenter går raskt ut i jobb, men begynner i deltidsstilling, holder seg stabil.

At snaut 70 % av studentene får jobb som yrkesfaglærere etter yrkesfaglærerutdanningen ser ut til å bli en trend. I årene 2011 og 2012 var det langt flere studenter som begynte å arbeide som Mat- og helselærere i ungdomsskolen. Dette arbeidsmarkedet ser nå ut til å avta markant. Kanskje er det et generasjonsskifte i den skolebaserte delen av yrkesopplæringen i restaurant- og matfag?

Litteratur

Spetalen, H. (2015) *Fra utdanning til arbeid : Rapport om arbeid og videreutdanning blant tidligere studenter ved yrkesfaglærerutdanningen i restaurant- og matfag*. Høgskolen i Oslo og Akershus